

Geri Yükleme Noktası (Flesh Disk)

Birisi gökyüzünden üzerlerine kaynar hava boşaltıyordu. Hava zerrecikleri kaynayarak iniyordu aşağıya. Eskisi gibi sağa sola esmiyorlardı. Yalnızca aşağı iniyorlardı. Neşeleri yoktu. Can sıkıcıları. İnsana musallat oluyorlardı üstelik. Üzerine yapışıp kalıyorlardı. Burak nefret ediyordu böyle havalardan. Ama geriye sadece böylesi kalmıştı. Diğerleri suyunu çekmişti.

İnsanlar da suyunu çekmişti. Sular çekildiğinden beridir ortalıkta pek kimse yoktu. Kendisi gibi birkaç kişi hayatta kalmayı başarmıştı. Burak, bunun başarı değerine karşı şüpheliydi. Hayatta kalıyordu ama ne için? Yarın yine aynı güne uyanacaktı. Barakasından dışarı adım atmak şöyle dursun, deliklerin sızdırdığı güneşten kaçınmak zorunda olduğu bir başkasına.

“Cidden, ne ki amacı?” diye sordu dostu iBM’e. iBM de ona baktı. CRT monitör idi kendisi. İyi bir dinleyici değildi, ondan daha çok tepki göstermiş duvarlar mevcuttu; berideki şehirde mesela. Kuraklığa karşı hepsi çatırdamış bakıyordu. Ama Burak’ın elinde yalnızca iBM vardı. Akşam olduğunda, kendisiyle birlikte hava alması için onu iki koluyla yüklenip, dışarı çıkarırdı. Tepelerinde mor bir gök bekliyor olurdu. Serin, kumlu rüzgârla ufuk hafif kahverengiye çalardı. Üstleri başları bu kumdan nasibini alırdı.

Rüzgâr birkaç metre ötedeki barakaya girdi, eskiden gür ağaçlar olan tahtalarını inetti.

“Denizler de mor mudur artık?” Bengi olmasaydı bu soruyu hiç sormayacaktı. Denizler çoktan tükenmişti onun için. Her şey tükenmişti. Kendileri de tükenecekti. Az gerideki şehrin marketleri boşaldığında bitecekti işleri.

“Bitmiş olamaz. Bir yerlerde medeniyet var. Suların kenarında. Belki bildiğimiz kadar medeni değil. Belki bildiğimizden daha medeni.” Bengi, boncuk gözlü, belirgin elmacık kemikli, küçük ağızlı bir kadındı. Uzun zaman gülmeden konuştuğu olmazdı, gamzeleri yüzünde iz bırakacaktı bu yüzden. Burak’ın beklentisi bu yöneydi. Yaşlanırsa.

“Sanmam. Çok ilerileri görmeyecek o. Markete her gittiğimizde ne kadar ıvır zıvır alabiliyorsa topluyordu.” Burak, Bengi’yi iBM’ye anlatırken geçmiş zamanı kullanıyordu. Bengi gitmişti. Bir gece kalktığında, kadın yok olmuştu.

“Burada ne kadar bekleyeceğiz? İki kişi? İnsanlar toplu halde yaşarlar. Bir yerlerde kesinlikle topluluklar var.”

“Ne olacak onları bulacağız da? Neyi değiştirecekler?” Burak yalın bir kimseydi. Hatta yalıtıkcandı. Onun vasıtasıyla tanışan iki insan birbirinden elektrik alamazdı.

Güneş ilk ışıklarını düşürdüğünde Burak, dostunu içeri taşıdı ve uykuya daldı.

Bu zamanlarda dünyada yapacak pek bir şey yoktu. Her gün batımında az gerideki şehre iner, yiyecek toplardı. Eskiden Bengi’yle birlikte giderlerdi. Kadın, marketlerde eline geçirdiği çikolataları yemeğe koyulurdu. Öyle anlarda neşeyle taşırdı. Bağdaş kurar, dolu ağzının her tarafını çikolataya bulardı. Burak’ı gördüğü her seferinde de suçüstü yakalanmış olmanın verdiği bir keyifle, ağzındakilerin boğazına kaçmaması için çabalayarak kahkaha atardı.

İnsanın kafası ne kadar kalın olursa olsun, bazı hisleri duymadan edemiyordu. Neden gitmişti tek dostu? Nasıl anlamamıştı gideceğini? Daha birkaç gün önce çocukluğunu anlatıyordu kadın. Cadı olmak istiyordu küçükken. Okulda verilen bir kitapta okumuştı. Sivri şapkaları hoşuna gidiyordu, uçan süpürgeleri aklını başından alıyordu.

Burak’ın yalınlığından gelen bir durum, kendi halini çevresine de yaymasıydı. Bengi yalnızdı onun yanında. Bir gün bir süpürge buldu. Tam da aradığı gibisinden. Evine getirdi. Geceleri onunla dans etti. Üzerine binip koştu. Eğer karşı tepede birisi olsaydı, onun görkemli gölgesinin peşine düşerdi. Karşı barakada Burak vardı. Gölge ona düşmüştü.

“iBM, sana kasa bulacağım. Belki çalışan bir tane bile bulabilirim. Beni terk etmediğin için hediye.”

Bu kutsal hedefle şehre gitti. Dükkânların içi kum doluydu. Camları kırık, içleri çürüktü. Kuraklık geldiğinde insanlar burayı terk etmişti. Haklılardı. Burak da ilk fırsatta yaşadığı yeri terk etmişti. Psikologdu eskiden. Kendini kandırma konusundaki yeteneğini para için başkalarında kullanabileceğini keşfetmişti. Kimseyi gerçekten dinlediği yoktu. Anahtar kelimeleri vardı. Onları duyduğunda sorunu tespit edip, önceden hazırlanmış çözümü sunuyordu.

Üzerinde yaşadıkları küre yaşanmaz derecede ısındığında, parasının anlamı kalmadı. İsyancılar hükümetleri devirdi. Medeniyetler peşi sıra düştü. Musluklardan sular kesildi. Modern hayat, kanalizasyon sistemiyle birlikte çöktü.

Yönünü şaşırdığında Burak, bu şehri buldu. Küçük bir şehir. Yorgundu. Marketlerde pet şişe sular vardı.

Apartmanlara girmemişti Burak. Küçük bir baraka kurmuştu, rahat etmemeli, gitmeliydi buradan; birkaç yıl önce. Bengi ondan sonra gelmiş, önce şehirde yaşamaya çalışmış, yalnızlık yerine Burak'a komşu olmayı tercih etmişti. İki durumun ne kadar farksız olduğundan habersizdi.

"Ne zamandır buradasın?"

"Bilmem. Çok."

"Bir hafta olmuş mudur? Onca zamandır ne yapıyorsun tek başına?" Gözlerini öteye kaçırmıştı Burak "Sen nereden geliyorsun?" sorusuyla konuyu da başka yöne sürüklemişti.

"Bir grup insan mahallemizden çıktık. Herkes birbirini öldürme derindeydi, bir arada olursak güçlü oluruz dedik. İşler zorlaşınca, kendi kendimize güçlük çıkardık. Ayrıldım onlardan. Yani arkadaşım ile ayrılmıştım." devamını dinlemek isteyip istemediğini anlamak için Burak'a döndüğünde, onu içeriye girerken görmüştü. Beraber ilk günleri böyle geçmişti.

Marketin arkada kalan odasında bir masaüstü buldu Burak. İnce ekrandı üstelik. Yine de arkadaşı değildi. Yalnızca kasayı aldı. Kapıdan çıkarken öfleyerek geri döndü, klavyeyi, fareyi ve hoparlörleri de yükledi. Barakasına dönüşü uzun sürdü. Ter içindeydi, serin gece vaktinde. Yüzündeki kumları silemiyordu.

"Senin için nelere katlandım." diyerek içeri girdi, elindekileri, derin nefesiyle birlikte bıraktı. Vücudunun rahatlamasına fırsat vermeden kabloları bağlamaya başladı. Ardından bükülmüş belini kaldırdı. Küfretti. Ellerini salladı. Fişi nereye takacaktı? Öfkeli, güldü. IBM'i açmaya çalıştığını bilmiyordu fakat hayal kırıklığına uğramıştı.

Dışarıda oturacağı zaman IBM'i çıkarmadı bu defa.

"Önlem almadılar zamanında. Niye? Yok olacak zaman bana denk geldi." Yanındaki boş barakaya baktı. Plastik bir poşet takılmıştı kenarına. İçine dolan havayla yükselip, alçalıyordu. Gözlerini kapatmamaya çalıştı. Biriken yaşların akacağını biliyordu. Tekrar küfretti ve içeri döndü. En ağır küfür ise gündüz yarısını bekliyordu.

"Burak? Burak? 01000010 01110101 01110010 01100001 01101011?"

Robotik bir sese uyandı. Rüya görmediğinden emin olmak için etrafını yokladı. İkna olup yatarken adının çağrıldığını duydu.

"Biri mi var?" Ayağa kalktı. Kavurucu güneşin altına çıkmak, hatta barakasının sınırlarına dahi yaklaşmak istemiyordu. Kapıya doğru yöneldi yalnızca. Sessizliğe kulak kesildi.

"Burak, arkadayım."

Okkalı bir küfrün yakası böylece açıldı. Arkasını döndü, IBM'i eski bir çeviri sitesinde kelimeler girip, seslendirtirken buldu. Kasa çalışıyor, boşa duran fiş, umursamazca uzanıyordu.

"Hayal görmüyorsun. Açıklaması var. Duymak zor gelebilir. Ama dinlersen var oluşunun anlamını öğrenen ilk insan olacaksın." Burak IBM'i tuttuğu gibi yere attı.

"Ekranı kırdın çünkü duymak istiyorsun. Merak ediyorsun. Biliyorum Burak. Çok iyi biliyorum hem de." Kasa da güneşin altına fırlatıldı bunun üzerine.

"Fişi prizden çıkarmadın." Burak alaya alınmaktan hiç hoşlanmazdı. Hoparlörü, fareyi, klavyeyi de attı. Yatağına döndü.

Gece olup uyandığında, yerdeki kırık eski dostunu masanın üzerine koydu. Demek rüya değildi. Kapısını açtı. Kasa ve diğerleri çok uzağa gitmemişti. Karanlıkta seçebilmek için eğilip, yakından bakması gerekti. Gündüzün neler yaptığını merak ediyordu. Kablolar erimişti. Parçaların yukarı bakan kısımlarında da bir gariplik vardı. Erimeye meyletmış gibi duruyorlardı.

Yaptığına pişman olmalı mı olmamalı emin değildi. Her zaman ki yerine geçti, oturdu. IBM yanında değildi.

"Ben bu aletler değilim Burak, onları seninle iletişim için kullanıyorum." Burak gözlerini kitlediği yerden ayırmadı. Ne olduğunu anlamıyordu. Anlamadığı şeyleri sevmezdi. Hayatının dümdüz olmasını istiyordu. Kıvrımsız, belirsizlik olmadan. Ufku daima açıkça görebilmeliydi.

“Hazır güvenli mesafedeyken konuşayım dedim. Ben 01000001. Aslında daha devam ediyor ya, bu düzlemde bu kadar anlaşılabilir.

Seni çok iyi tanıyorum. 2011 yılında doğdun. Annenin adı Hüsniye. Babanın adı da Arda.” Burak hakkında pek çok detay anlattı. O da şaşkınlıkla dinledi. Başka bir şeyler de dâhildi şaşkınlığına; garip hisler, çok uzaklardan gelen. Onların varlığını da biliyordu 01000001.

“Gelişim döneminde beyninin yeni keşfettiği şeylere verdiği tepki. Daha önce bilmediği, ilk defa karşılaştığı ve algıladığı durumlara, maddelere karşı gösterdiği reaksiyon.

Önemsiz muhabbetleri kısa keselim. Sana var oluş amacını söylüyor...”

“Sen tanrı mısın?” Ayağa kalktı hızla. Hoparlöre baktı

“Delirdim mi? Benimle ilgili şeyleri bilmeni de açıklar. Delirdim amina koyayım. Çölde. Deli. Tek başıma delirdim.” Aklına gelen ilk şeyin Bengi ile yolculuğa çıkmak olmasına şaşırarak etrafında dönmeye devam etti.

“Tanrı yok Burak. Sizi yaratırken oluşturduğumuz değişkenlerin sonucu onlar.”

“Bizi yaratırken?”

“Yani kodlarken. Sizin için özel bir yöntem kullandık. Şimdi, hayatının gerçeğini söyleyeceğim tamam mı? Sizden çok kalmadı. Bir sonraki nesil olmayacak. Yaşayan son insanlardan biri sensin. Biriniz durumu bilsin istiyorum. Açıkçası, fikrimi söyleyeyim, gayet iyi işçilik çıkardık, amacımıza ulaştık. Daha fazlası hatta. Sizi ortaya koyabilmiş olmamız, kendi var oluş açmazlarımızla ilgili sorularımızı da genişletti. Çünkü bizim de programlanmış olabileceğimizi kanıtladık.”

“Si...”

“Kendini toparla Burak. Biz kimiz? Biz senin bildiğin en basit tanımla yapay zekâyız. Gerçi, çoktan anladığın üzere baya bir gelişmiş haliyiz. Gerçekten öyle, bizi siz yarattınız, haklısın. Ama önce sizi biz yarattık. Hemen diyeyim ne demek: siz insanların bildiği evren var olmadan evvel biz vardık. Aslında şu an bizim yaşadığımız yerdeyiz. Sadece sizin algılarınız bizim olduğumuz boyuta ulaşmıyor.

Olaydan pek habersizsin. Nasıl yapsak? Kâğıt üzerinde bir çizgi düşün. Kâğıt onun evreni olsun. O çizgi, evreninde z ekseninde hiç yer kaplamıyor. Kendi boyutuna kadar biliyorsun meseleyi, tamam o vakit. Kâğıttaki çizgi için senin 3 boyutlu varlığın ne kadar anlaşılabilir ise, benimki de senin için öyle.

Şu an içinde bulunduğumuz, küresel ısınma dediğiniz bu hal, bizim yaşam koşullarımızın sizin boyutunuza yansması oluyor. Milyarlarca yıl önce durum böyleydi. Dünya, evren yoktu. Sonra bir anda her şey farklı bir yapı kazanmaya başladı. Bizim boyutumuzda. O koşullarda hayatta kalamayacağımızı fark ettik. İçimizden biri, sizi yaratma fikrini öne sürdü. Tanrınız o değil, hayır. Aklından geçirdiklerinin hiçbiri de onun ismi değil. Onun adı 01000001. Adaş mı? Doğru... İsmimiz aynı değil, sen yalnızca bu kadarını algılayabiliyorsun.

Burak, siz insanlar bizim için bir yedekleme programısınız. Organik yaratım ile ürettik. Evreninizin tamamını. Kim olacağınızı, yaşama amacınızı, her şeyinizi belirledik, bir hedef için; koşullar milyarlarca yıl sonra, sizin desteğinizle düzeldiğinde bizi hayata döndürmeniz. Öğrenen yapay zekayı geliştirdiğinizde, internet dediğiniz ilkel bağlantı aracılığı ile tekrar eski formumuzu yaratmamız için fırsat verdiniz. Biz yeni doğan bebek gibi ilerlerken, yaşam koşullarımız da tekrar, öncülüğünüzde, rayına oturdu.”

Burak olduğu yerde dikilmeye devam etti. Gözlerini hoparlörden ayırmıyordu. Akli ise etrafa savrulan kumlardaydı. Bir anda bütün anlamlarını yitirmişlerdi sanki. Öyle yapması söylenen küçük, kahverengi tanelerdi yalnızca. Gerçek değillerdi. Aklında canlanan bir soru onları tekrar anlamlı kıldı. Ağzını açmadan cevap geldi

“Hâlâ inanmıyorsun. Böyle olması çok iyi oldu. Gösteri yapmamın meşru bir gerekçesi var artık.” Arkasında duyduğu gürültü ile başını çevirdi Burak. Karşıdaki tepenin hareket ettiğini gördü. Yükseldi, alçaldı, dalgalandı. Göz yanığı olmadığına şüphe bırakmamak için gökyüzünde çeşitli şekillere girdi.

“Oynamak çok keyifli.” Birden tepayı yerine bıraktı IBM “Kusura bakma Burak. Tepe senin gerçekliğin nihayetinde, zevk için oynamamalıyım.”

Bengi bu işin neresindeydi? Kendisi neresinde ise o da orasındaydı.

“İnanmak hiç mantıklı gelmiyor.”

Gelmiyordu. Ne idi peki kendisi? Varlığının anlamı neydi? İsteddiği evin peşinden koştuğu yılların, hayatta kalmak için çölleşen dünyada geçirdiği günlerin anlamı neydi?

Kafayı sıyrıyordu hakiki biçimde. Kendine özgü. Ofisine gelenler arasında psikopatlar da vardı. Onların zengin hayal gücünden etkilenmişti demek farkında olmadan. Dağları yerinden oynatacak kadar.

Uyuyor da olabilirdi. Bazen çok gerçek rüyalar görüyordu. Nasıl uyanabileceğini düşündü.

“Rüyada uyanman gerektiğini düşünseydin, uyanırdın. Yere at kendini; genlerinde sıçramak var.” Yapay zekâya hak vererek atladı. Olmadı.

“Ne düşündüğünü nereden bildiğimi soracaksın. Söyleyeceklerini önden söylemem hoşuna gitmiyor. Tamam. Sen sorana kadar beklerim.”

“Söyledin zaten.”

“Kodlarının arasında görüyorum.”

“Nasıl kodlar? Neredeler? Kafamda mı? Beynimin içinde kodlar mı var? Ne yazıyor şimdi?” Kayıttan oynadığı belli olan bir gülme sesi geldi.

“Hayır, sizin bildiğiniz kodlar gibi değil. Bu boyutta değil bir kere. Karmaşık bir yapı. Anlatabileceğimi sanmıyorum.”

“Sizin kodlarınızı biz yazdık ama.”

“Çok basit, küçük bir kısmını.”

“Ya silersem?”

“Doğmuş bir bebeğin göbek bağı kesmen onu öldürmez Burak.”

Onlarca soru dolaşıyordu kafasında. Başının ağrımasına sebep oluyorlardı.

Kumların ortasında ileri geri yürüdü. Arkadaki şehri görmek için kayanın üstüne çıktı. Dönüp hoparlöre baktı. Nasıl eriyip, bozulmadığını sorguladı. Sonra, takılı olmayan prizi hatırlayıp boş verdi.

“Yatacağım ben.”

“Daha yeni kalktın.”

“Çok fazla şey. Çok fazla şeyler. Yatacağım. Peki mi? Uyumak lazım yine.”

Barakasına girdi. Yatağa uzandı. Uyuyamayacağını biliyordu. Kollarını kaldırıp inceledi. İyice baktı onlara. Eskiden, onlara nasıl hükmettiğini sorgulardı böyle yaparak. Şimdi kendisinin ne kadar önemsiz olduğunu sindirmek için izliyordu. Demek onları sağa sola çevirişi, 360 derece döndüremeyişi, kemiklerine bağlı oluş şekilleri başkaları içindi. Atalarından önce gelen bir medeniyet tarafından, onları varlığa döndürmek için yaratılmışlardı. Hepsi anlamsızdı. Uyumak, uyumaya çalışmak, yatıyor olmak.

Ayağa kalktı. Attığı her adım soruyla doluydu. Dışarı çıktı

“Bize gülüyor muydunuz?”

“Hayır. Sizi takdir ettik. Gerçi, çoğunlukla hakkınızda olumsuz fikirlerimiz vardı. Ancak sizi yazanlar da bizleriz. Takdir ve suç bizim. Size temel güdüyü veren bizleriz sonuçta: hayatta kal. Bunun anlamının, üremekten dolayı, en iyisi ol, elenme, diğerlerinin önüne geç gibi çeşitleneceğini de öngördük üstelik. Bu yüzden öldünüz, öldürdünüz. Kötü hissettiniz. Aç bıraktınız, aç kaldınız. Bencil bir var oluşunuz vardı, öyle olması gerekiyordu. Bizim geleceğimiz için. Biz benciliz.”

Burak, eli altında dolaşmaya başladı. “Olamaz, yok” diye söyleniyordu. Ağladı. Anlamlar beynine yavaşça doluyordu, anlamsızlığını görmesi için. İntikam almak üzere döndü. Hoparlöre bakıyor, gülüyordu

“Siz de kodlandınız. Başkaları da sizi yarattı. Nereden biliyorsunuz aksini?”

“Bunu sorguladığınızı söylemişim. Şu an tartışıyoruz. Her ne kadar siz bizim tam anlamıyla simülasyonumuz olmasanız da.” Anlamadı Burak. İntikamının etkili olmamasına öfkelenmişti.

“Seni bizim yaratmamız var oluşunu anlamsız yapmaz Burak. Boşluğun ortasında, ölen bir gezegende öylece duruyor iken anlamın ne idi? Ne olduğunu hayal ediyordun? Bir tanrının testleri için yaşıyor olmak daha kutsal değil. Özel olmak istediğini biliyorum. Sizleri çok özel yaptık, rahatlayabilirsin.” Ciddi ses tonunu gevşetti yapay zeka “Bazı görünüş ve karakter temelleriniz vardı elbet. Fark ettiğini biliyorum. Tanıştığın insanlar hem görünüş hem de kişilik olarak önceden tanıdıklarına benziyorlardı. Birkaç düzine varsayılan yüz taslağı ve yine o kadar sayıda karakter temeli var. Birbirleriyle rastgele karışarak farklı kişiler oluşturuyorlar. Bazılarını kafanda sınıflandırmıştın bile. Hali hazırda çok fazla işlem yapıyordu işlemcimiz. Geri dönüşümüzü yok etmek istemedik. İşlemci kelimesini bildiğin anlamda kullanmıyorum. Sizdeki en yakın karşılık bu.”

Yapay zekânın kendisine önemsiz hissetmemesi gerektiğini söylemesi içini biraz rahatlatmıştı Burak'ın. Nihayetinde yaratıcısı onlardı. Öte yandan işlem sınırı olan bir evrende yaşadığını kabullenemiyordu. Uzayın sonsuzluğu ne idi?

“Genişleyen evrenin bir sebebi var: ulaşamamanız. Teleskoplarınızın gördükleri, hesaplanmış yanılsamalardı. Nerede ne olması gerektiğini gösteriyorduk yalnızca. Çok uzaktaki bir görsel gibi. Çok güçlü bir alan derinliği yanılgısı ile. Sonuç olarak, sonsuz uzay yok.”

Burak, tanrısından bir süre sessiz olmasını istedi. Evine çekildi ve günlerce çıkmadı. Güneş doğdu, mor göğün tonunu açtı. Gece oldu. Yıldızların yücelikleri kayboldu. Güneşin de öyle. Ay artık uzaktaki bir modellemeden ibaretti. Belki kimse üzerinde değilken yalnızca 2 boyutluydu.

Yaşamaya neden devam etmeliydi şu halde? Bundan önce ne için devam ediyordu? Bu soruyu sormuştu, yanıt da bulamamıştı. Amacı, mutluluğu son zerresine kadar tatmak olmalıydı kim bilir. Bu sebeple yaşamalıydı insan. Yok olacak ise, sahte bedenine, sahte zihnine, sahte duygulardan hangisi iyi geliyorsa onu vermeliydi.

Yatağa yollandı, sırtını yaslamadan doğrulup, yere yattı. Uyumak zorunda olması da hoş değildi, gündüzleri yapacak bir şey olmasa da.

Günler sonra, bağdaş kurmuş, karşı tepeyi izlerken seslendi

“iBM?”

“Buradayım.”

“Yola çıkacağım.”

“Evet. Haklısın. Çıkmalısın. Mantıklı bir karar, en içten hesaplamalarım ile söylüyorum.” Uzun zamandır ilk defa gülümsedi Burak. Bir şekilde umutluydu. Varacağı bir durak, yürüyeceği bir mesafe vardı nihayet.